

Brusel 26. dubna 2023
(OR. en)

8406/23

AGRI 199
AGRISTR 26
RECH 147

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o příležitostech, jež přináší bioekonomika s ohledem na současné výzvy, se zvláštním důrazem na venkovské oblasti

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o příležitostech, jež přináší bioekonomika s ohledem na současné výzvy, se zvláštním důrazem na venkovské oblasti, které Rada schválila na zasedání konaném dne 25. dubna 2023.

**Závěry Rady o příležitostech, jež přináší bioekonomika s ohledem na současné výzvy, se
zvláštním důrazem na venkovské oblasti**

Rada Evropské unie,

PŘIPOMÍNÁJÍC:

- závěry Rady o aktualizované strategii pro biohospodářství ze dne 29. listopadu 2019;
- závěry Rady o strategii „Od zemědělece ke spotřebiteli“;
- závěry Rady o nové Lesní strategii EU do roku 2030;
- závěry Rady o udržitelné modré ekonomice;

BEROUC NA VĚDOMÍ:

- Zelenou dohodu pro Evropu;
- strategii „Od zemědělece ke spotřebiteli“;
- novou Lesní strategii EU do roku 2030;
- Strategii v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030;
- Strategii EU pro půdu do roku 2030;
- akční plán pro oběhové hospodářství;
- společnou zemědělskou politiku a strategické plány členských států;
- cíle vymezené v balíčku „Fit for 55“ a v plánu REPowerEU;
- zprávu Komise o pokroku v provádění unijní strategie bioekonomiky;
- sdělení Komise nazvané „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“;
- sdělení Komise nazvané „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“;
- mezinárodní závazky Unie v oblasti udržitelného rozvoje, obchodu, ochrany životního prostředí, přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování;

- výsledky konference na vysoké úrovni na téma „Bioekonomika – aby Zelená dohoda pro Evropu fungovala v obtížných časech“, jež proběhla v Bruselu ve dnech 6. a 7. října 2022;
- výsledky konference „Život v bioekonomice“, kterou uspořádalo švédské předsednictví ve Stockholmu ve dnech 27. a 28. února 2023;

VYZDVIHUJÍC

důležitou úlohu udržitelné a oběhové bioekonomiky, pokud jde o řešení aktuálních výzev, zejména se zřetelem ke klimatu, biologické rozmanitosti, energetické bezpečnosti a potravinovému zabezpečení, její význam pro hospodářství Unie, především pro poskytování základních produktů, zvyšování konkurenceschopnosti, diverzifikaci příjmů a vytváření pracovních míst ve venkovských a pobřežních oblastech, jakož i její přispění k úsilí Unie zaměřenému na ekologickou transformaci a posilování odolnosti, a to v rámci komplexního a průřezového přístupu zajišťujícího soudržnost mezi jednotlivými oblastmi politiky, °

1. ZDŮRAZŇUJE úlohu bioekonomiky z hlediska odolnosti EU a řešení současných výzev, zejména s ohledem na skutečnost, že produkty z biologického materiálu pocházející z udržitelných zdrojů a vyráběné udržitelným způsobem mohou přispět ke zvýšení odolnosti a soběstačnosti. UZNÁVÁ, že jak v důsledku výzvy v podobě změny klimatu, tak i nezákonné, neodůvodněné a nevyprovokované vojenské agrese Ruska proti Ukrajině je čím dál zřejmější, že je třeba posílit přechod na čistou energii z obnovitelných zdrojů, udržitelné bezfosilní materiály a udržitelné, odolné a spravedlivé potravinové systémy.
2. UZNÁVÁ, že bioekonomika založená na udržitelné výrobě biomasy a na využívání zbytkových materiálů je prostředkem k uskutečnění ekologické a spravedlivé transformace a současně i jejím výsledkem a že přispívá k cílům udržitelného rozvoje, neboť rovnou měrou zohledňuje environmentální, sociální a hospodářský rozměr udržitelnosti. ZDŮRAZŇUJE ústřední úlohu udržitelné a oběhové bioekonomiky z hlediska klimatu a životního prostředí, jakož i z hlediska plnění cílů Zelené dohody pro Evropu a jejích strategií.

3. ZDŮRAZŇUJE, že bioekonomika je meziodvětvový a komplexní koncept, jenž může zajistit rovnováhu mezi všemi třemi rozměry udržitelnosti, a VYZDVIHUJE skutečnost, že bioekonomika posiluje oběhové hospodářství a interaguje s ním na úrovni obnovitelných zdrojů a účinného využívání biologických vedlejších toků ze zemědělství, produkce potravin, lesnictví, rybolovu, akvakultury a vodního hospodářství, jakož i toků odpadu organického původu mimo jiné i z domácností. ZDŮRAZŇUJE, že odvětví bioekonomiky jsou často propojena, což přispívá k jejich součinnosti a k rozšiřování a posilování vztahů mezi nimi. UZNÁVÁ, že bioekonomika je vysoce závislá na zdravých a odolných ekosystémech a že by při rozvoji a zavádění udržitelné a oběhové bioekonomiky měla být podporována součinnost mezi bioekonomikou a biologickou rozmanitostí.
4. VÍTÁ zprávu o pokroku v provádění unijní strategie bioekonomiky a celkový pozitivní vývoj při provádění akčního plánu, včetně rozvoje vnitrostátních a regionálních strategií bioekonomiky a mobilizace soukromých investic, začínajících podniků a výzkumu a inovací v odvětvích založených na biotechnologiích. SOUHLASÍ s tím, že při provádění akčního plánu je v budoucnu nutno zohlednit dopady nezákonné, neodůvodněné a nevyprovokované válečné agrese Ruska proti Ukrajině, například na energetickou bezpečnost a potravinové zabezpečení, a že silná unijní strategie bioekonomiky zaměřená na všechny tři rozměry udržitelnosti může přispět k dosažení cílů vytyčených v Zelené dohodě pro Evropu. KONSTATUJE rovněž, že podle předmětné zprávy je zapotřebí řešit a odstranit četné tlaky na pevnině i na moři a zajistit udržitelnější spotřební vzorce.
5. ZDŮRAZŇUJE význam bioekonomiky pro dynamické venkovské oblasti, pro zapojení prvovýrobců do opatření v oblasti klimatu a ekologické transformace a pro vytváření a zachování pracovních míst, růstu a rovných příležitostí v celé EU a jejích regionech. VYZDVIHUJE význam udržitelných řešení ve venkovských oblastech a zajištění vyšších a diverzifikovaných příjmů v odvětví bioekonomiky pro prvovýrobce, vlastníky půdy, malé a střední podniky a další venkovské subjekty, a to i prostřednictvím nových řetězců s přidanou hodnotou a obchodních modelů, do nichž jsou tyto výrobci plně integrováni.

6. UZNÁVÁ, že bioekonomika je důležitá pro zavádění inovací do venkovských oblastí a že nelze opomíjet doplňkové využívání nástrojů financování, které jsou v současné době k dispozici, včetně společné zemědělské politiky, programu Horizont Evropa, Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu, Evropského fondu na podporu oživení a odolnosti, Fondu soudržnosti, fondu LIFE, Inovačního fondu a Fondu pro spravedlivou transformaci. UZNÁVÁ význam iniciativ, jako jsou inteligentní vesnice, evropské inovační partnerství v oblasti zemědělské produktivity a udržitelnosti (EIP–AGRI) a nová koncepce „start-up villages“.
7. UZNÁVÁ úlohu udržitelné a oběhové bioekonomiky při zhodnocování místně a regionálně dostupných zdrojů prostřednictvím rozvoje nových meziodvětvových a vzájemně propojených udržitelných a sociálně spravedlivých řetězců s přidanou hodnotou. V tomto ohledu ZDŮRAZŇUJE, že je důležité uznávat a využívat regionální a místní specifika, včetně specifík malých, zeměpisně izolovaných ekonomik a nejvzdálenějších regionů.
8. UZNÁVÁ význam bioekonomiky, pokud jde o provádění dlouhodobé vize EU pro venkovské oblasti a Akčního plánu EU pro venkov, a její důležitou úlohu z hlediska podpory soudržnosti ve venkovských oblastech včetně sociální spravedlnosti a spravedlivé transformace.
9. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité provést transformaci potravinového systému a dále zkoumat potenciál bioekonomiky, inovativních metod a dalších přírodně blízkých postupů, zajišťovat zdravé a výživné potraviny i krmiva a současně mít na zřeteli zásadu předběžné opatrnosti.
10. VYZDVIHUJE potenciál biologických zdrojů v odvětvích, jako je chemický průmysl, stavebnictví a textilní a balírenský průmysl, jakož i potenciál zvýšené tržní poptávky po biologických materiálech v průmyslových ekosystémech a širších hodnotových řetězcích. VYZDVIHUJE význam ukládání uhlíku do obnovitelných materiálů a produktů.

11. UZNÁVÁ význam inovativního hospodaření s živinami, jejich opětovného používání a recyklace, udržitelného zemědělství využívajícího biohnojiva a udržitelné živočišné výroby, jako je živočišná výroba založená na plochách, a ZDŮRAZŇUJE, že přispívají k uzavření koloběhů živin, které minimalizují jejich ztráty a znečištění a zároveň nabízejí alternativy k fosilním nebo dováženým živinám a prosazují nezávislý a životaschopný systém evropského zemědělství, které zvyšuje potravinové zabezpečení.
12. KONSTATUJE, že bioekonomika byla zahrnuta jako nedílný aspekt jednoho z konkrétních cílů společné zemědělské politiky na období 2023–2027, a VYZÝVÁ Komisi, aby poskytla přehled o tom, jak je bioekonomika členskými státy v jejich strategických plánech řešena, a aby na tato řešení navázala. VYBÍZÍ Komisi, aby posoudila možnost zahrnutí bioekonomiky jakožto konkrétního cíle do jiných politik a nástrojů.
13. POUKAZUJE na význam inkluzivního přístupu při rozvoji bioekonomiky, zejména na nutnost úzké spolupráce s prvovýrobcí, a VYZDVIHUJE úlohu zemědělských a lesnických družstev. ZDŮRAZŇUJE, že pro úspěšný rozvoj bioekonomiky je důležité zapojení mladší generace.
14. POUKAZUJE na multifunkční úlohu lesů a na význam vlastníků a správců lesů, aktivního udržitelného obhospodařování lesů a lesnictví pro bioekonomiku. ZDŮRAZŇUJE, že udržitelná výroba a využívání produktů lesnictví, při kterých se účinně využívají zdroje, podporují ukládání uhlíku, poskytují náhrady za fosilní zdroje a přispívají k udržitelné a oběhové bioekonomice, jakož i k dalším cílům Zelené dohody pro Evropu.
15. OCEŇUJE potenciál modré ekonomiky EU včetně odvětví řas, pokud jde o vytváření pracovních míst v pobřežních a venkovských oblastech, obnovu evropských moří a sladkovodních zdrojů a přísun výrobků s nízkou uhlíkovou stopou na evropský trh.

16. POUKAZUJE na význam, jež má udržitelná výroba bioenergie, při které se účinně využívají zdroje, pro snížení závislosti na fosilních zdrojích energie včetně snížení závislosti EU na ruských fosilních zdrojích.
17. UZNÁVÁ, že pro EU má strategický význam zajištění potravinového zabezpečení. BERE NA VĚDOMÍ potenciál zemědělsko-potravinářského odpadu pro výrobu alternativních biologických zdrojů k udržitelnému využití v různých odvětvích, jakož i potenciál nekonvenčních vodních zdrojů z hlediska zavlažování. ZDŮRAŽŇUJE, že výroba biometanu z bioodpadu a vedlejších toků založených na biotechnologiích snižuje environmentální a klimatickou stopu zemědělství, dopravy a dalších odvětví.
18. BERE NA VĚDOMÍ, že ekologická, digitální a spravedlivá transformace má velmi silný průmyslový rozměr a že významnou úlohu v ní plní zejména malé a střední podniky, podnikatelé a začínající podniky působící v oblasti inovativních hodnotových řetězců. JE SI VĚDOMA, že je třeba pokrok v oblasti výzkumu a inovací více přiblížit trhu, zvýšit konkurenceschopnost výrobků z biologického materiálu na trhu a zajistit větší soulad mezi politikami v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a průmyslovými politikami na podporu rychlejšího přechodu od výzkumu k průmyslové výrobě, mimo jiné i posouzením vytvoření bioekonomického průmyslového partnerství a klastrů. UZNÁVÁ, že je důležité posílit postavení malých a středních subjektů, které se často potýkají s nedostatkem prostředků na výzkum a inovace, což jim brání v rozvoji KONSTATUJE, že ve sdělení Komise nazvané „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“ se odkazuje na náhradní materiály založené na biotechnologiích;
19. ZDŮRAŽŇUJE, že rozvoj bioekonomiky, v neposlední řadě i ve venkovských oblastech, vyžaduje kvalifikovanou pracovní sílu. VÍTÁ úsilí Komise zaměřené na podporu vzdělávání a rozvoj dovedností v souvislosti s bioekonomikou. UZNÁVÁ, že je třeba dále rozvíjet dostupné vzdělávací systémy související s bioekonomikou, včetně odborné přípravy.

20. ZDŮRAZŇUJE, že klíčovými faktory umožňujícími přechod k udržitelné a oběhové bioekonomice v EU, jsou výzkum, inovace a investice. BERE NA VĚDOMÍ možnosti různých stávajících finančních nástrojů EU a členských států a skutečnost, že pro další podporu rozvoje udržitelné bioekonomiky je nutno uvolnit další investiční toky ze soukromých zdrojů. VYZÝVÁ Komisi, aby podporovala zavádění inovativních nástrojů a technologií a zajistila jejich dostupnost pro všechny zemědělce včetně chovatelů hospodářských zvířat, chovatelů v oblasti akvakultury a lesníků. UZNÁVÁ, že je zapotřebí další rozvoj inovací v rámci zemědělského znalostního a inovačního systému (AKIS) a že významnou úlohu v bioekonomice plní partnerství a testovací a pilotní prostředí.
21. BERE NA VĚDOMÍ úsilí, jež Komise vynakládá na posilování znalostní základny pro politiky prostřednictvím Znalostního centra pro biohospodářství a systému monitorování biohospodářství, a POUKAZUJE na význam, jež pro podporu této znalostní základny mají výzkum a inovace a program Horizont Evropa včetně evropských partnerství v oblasti výzkumu a inovací, jako jsou společný podnik pro evropské oběhové biohospodářství (CBE JU), evropská inovační partnerství a strategie pro inteligentní specializaci.
22. OCEŇUJE pokrok, jehož bylo dosaženo v souvislosti s iniciativou BIOEAST. VYBÍZÍ Komisi a členské státy k posílení této spolupráce a OPĚTOVNĚ PŘIPOMÍNÁ, že je třeba podpořit rozvoj udržitelných a oběhových systémů bioekonomiky v členských státech, které dosahují jen pomalého pokroku, a to prostřednictvím politické podpory a dalších mechanismů, tedy i pomocí podobných iniciativ, případně se zapojením partnerských zemí. OCEŇUJE přínos sítí spolupráce mezi regiony sloužících k výměně zkušeností, znalostí a osvědčených postupů. Měl by být usnadňován přenos znalostí do méně rozvinutých regionů a venkovských oblastí. VYZÝVÁ proto Komisi, aby provedla analýzu možných způsobů, jak tento přenos znalostí a účast na výzkumných a inovačních činnostech v méně rozvinutých regionech a venkovských oblastech včetně nejvzdálenějších regionů podpořit.

23. JE SI VĚDOMA nutnosti mezinárodní spolupráce v oblasti bioekonomiky za účelem řešení společných celosvětových výzev. JE SI VĚDOMA rovněž příležitostí, jež bioekonomika nabízí tím, že přispívá k mezinárodním procesům a závazkům.
24. VYZÝVÁ členské státy a jejich regiony, aby pokračovaly v komplexním a koordinovaném zavádění udržitelné a oběhové bioekonomiky a dále rozvíjely politiky v oblasti bioekonomiky jakožto podpůrný rámec pro řízení udržitelné a spravedlivé transformace a pro lepší začlenění bioekonomiky do jiných politik. BERE NA VĚDOMÍ riziko vznikajících rozdílů v dostupnosti biomasy a UZNÁVÁ úlohu vnitrostátních a regionálních strategií pro udržitelnou biomasu. VYZDVIHUJE význam přeshraniční spolupráce pro rozvoj bioekonomiky.
25. VYZÝVÁ Komisi, aby bioekonomiku lépe začlenila do všech politik a zajistila soudržné a účinné politické nástroje, které podpoří rozvoj bioekonomiky napříč celým hodnotovým řetězcem a umožní využít výhod řešení, jež bioekonomika nabízí, a aby se současně zabývala regulačními překážkami. BERE NA VĚDOMÍ, že je zapotřebí komplexní, soudržný, předvídatelný a dlouhodobý politický rámec pro zavádění evropských inovativních řešení založených na biotechnologiích a pro rozvoj udržitelné bioenergetiky. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba, aby evropská politika zohledňovala a využívala regionální a místní specifika, pokud jde o bioekonomiku.
26. BERE NA VĚDOMÍ, že v rámci Zelené dohody pro Evropu bylo přijato nebo je v současnosti projednáváno několik návrhů právních předpisů, které mají nasměrovat EU na cestu ekologické transformace, jejímž konečným cílem je dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a podpořit transformaci EU na spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou.
27. NALÉHAVĚ VYBÍZÍ Komisi, aby zdokonalila svá posouzení dopadů, díky nimž bude možno lépe posoudit politickou soudržnost mezi právními akty, strategiemi a rozvojem bioekonomiky, jejich společný příspěvek k cílům Unie a jejich kumulativní účinek na využívání půdy, dodávky surovin a zdrojů energie.

28. VYZÝVÁ Komisi, aby před příštím strategickým obdobím a po důkladném posouzení opatření na úrovni EU předložila aktualizovanou unijní strategii bioekonomiky a související akční plán na základě těchto závěrů Rady a zohlednila v ní zprávu o pokroku v souvislosti se strategií bioekonomiky, jakož i změny v Evropě a okolním světě. VYZÝVÁ Komisi, aby do té doby každoročně informovala Radu o souvisejících opatřeních v této oblasti.
-